

Albanija 2014.

Damir Janton, Speleološki klub "Ozren Lukić"

U razdoblju od 7. do 16. ožujka 2014. bili smo u organizaciji Speleološkog kluba "Ozren Lukić" na ekspediciji u Albaniju radi istraživanja speleoloških objekata na sjeveru te zemlje, točnije u blizini grada Skadra. Na ekspediciju nas je potaknuo e-mail koji nam je uputila Anamarija Grbeš, asistentica na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu u Zagrebu, s kojim imamo dugogodišnju uspješnu suradnju na raznim projektima, jer su mnogi članovi Kluba trenutni ili bivši studenti tog Fakulteta. Tu su nam, na kraju krajeva, i klupske prostorije. U e-mailu je pisalo da je njezina sestra zaređena u samostanu karmelićanki u mjestu Hajmeli u Albaniji, te da se u blizini samostana nalazi kapelica sv. Georga u čijem je podu ulaz u speleološki objekt. Fakultet nam je ponudio financijsku potporu za istraživanje tog objekta, za koji kažu da nije istražen.

I tako smo, nakon nekoliko mjeseci dogovaranja oko termina za odlazak te logističkih poslova i prikupljanja informacija o Albaniji i o albanskoj speleologiji, uspjeli sve dogovoriti za prvi tjedan ožujku 2014. Prije odlaska razgovarali smo s nekolicinom špiljara iz Hrvatske koji su bili na raznim ekspedicijama u Albaniji posljednjih nekoliko godina a kontaktirali smo i bugarsku špiljarku Tony koja već nekoliko godina organizira speleo-ekspedicije u Prokletijama na sjeveru Albanije.

U zadnji čas se okupila ekipa koja za pohod: petorica SKOL-ovaca, Roman Leopold (vođa ekspedicije), Filip Prelec, Danijel Stanić, Mateo Petrović te moja malenkost, Damir Janton. Šesti i ključni član bio je Vedran Jalžić, inače član SO-a Željezničar sa svojim kombijem. Plan je bio da prvoga dana stignemo do Dubrovnika, što smo i

Damir Janton

Pogled prema samostanu karmelićanki

ŠPILJA ŠPELA

Nënshati, Albanija, 12.03.2014. Br. pločice: SKOL 073

Istraživali: Speleološki klub Ozren Lukić,
Speleološki odsjek HPD Željezničar

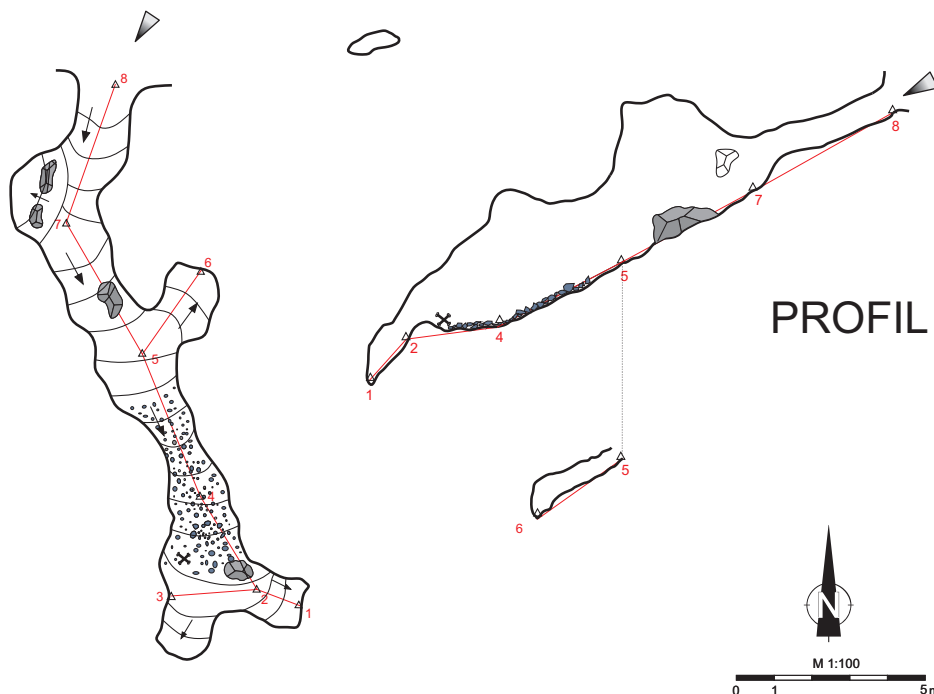
Dubina: -9m
Poligonska duljina: 24,5m
Tlocrtna duljina: 21,4m

Topo: Roman Leopold (SKOL)
Mjerio: Damir Janton (SKOL)
Ekipa: Vedran Jalžić (SOŽ)

TLOCRT

PRESJEK ULAZA

Ekipa ekspedicije u Prokletijama

ostvarili. Prespavali smo u skloništu u Mokošici, bivšim prostorima HGSS stanice Dubrovnik, a sada prostorijama HPD-a Sniježnica. Vezu smo uspostavili preko Željke Janjanin, karlovačke špiljarke s trenutnom adresom u Dubrovniku. Subota ujutro, dan žena, sunčani dan na moru, krenuli smo čili i veseli prema Crnoj Gori s namjerom da predvečer budemo u Albaniji, točnije u samostanu. Prešli smo granicu Crne Gore, na kratko smo bili zamijenjeni s ekipom za razminiranje, no onda smo objasnili koji je naš cilj i put se nastavio.

Ušli smo u Herceg Novi, stali na prvom semaforu, gledali kartu i bam! Pukla nam je prednja desna poluosovina, dokotrljali smo se do prvog parkinga i ostali u čudu i nevjerici. Uz pomoć lokalaca i nekoliko telefonskih poziva uspjeli smo organizirati 'šlep' nazad u Dubrovnik, gdje su nam izašli u susret i članovi stanice HGSS-a, te smo nekoliko dana bili smješteni u njihovim prostorijama na Medarevu. Cijelo to vrijeme bili smo zabrinuti za daljnji tijek ekspedicije. Naručeni su dijelovi potrebni za kombi iz Zagreba, obavljen je popravak u Konavlima i za to vrijeme morali smo čekati u Dubrovniku. U ta tri dana upoznali smo

grad uz duž i poprijeko, razgledali gradske zidine, bili pravi turisti, uz prekrasno vrijeme, te strpljivo dočekali ponovni pokušaj odlaska u Albaniju.

Prošli smo kroz Crnu Goru, zastali u Petrovcu na ručku, došli do granice, imali malih nespozazuma s papirima, no uspjeli smo i to nekako riješiti te smo konačno krenuli ka Skadru i samostanu u nedalekom Hajmeliju. Uz nekoliko krivih skretanja i pomoću GPS-a domogli smo se i samostana u rane večernje sate. Pokucali smo,

Ulaz u špilju Špelu

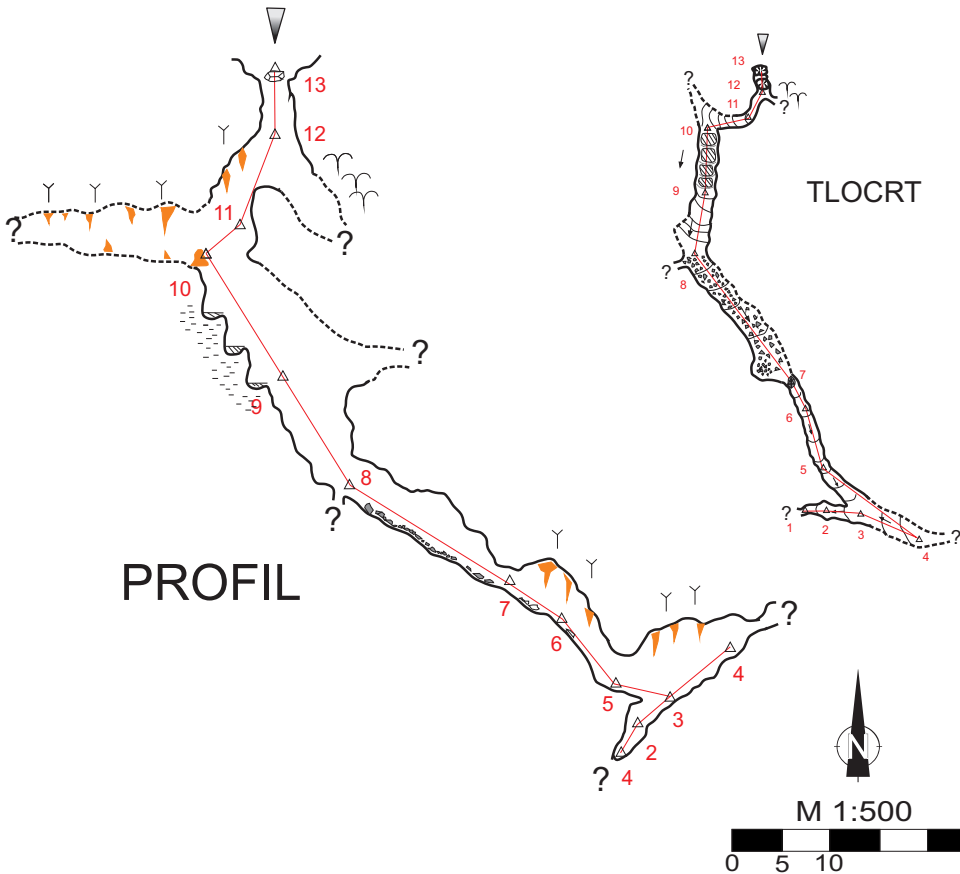
JAMA ŠČIPI

Nënshati, Albanija, 13.03.2014. Br. pločice: SKOL 074

Istraživali: Speleološki klub Ozren Lukić,
Speleološki odsjek HPD Željezničar

Dubina: -68 m
Poligonska duljina: 103 m
Tlocrtna duljina: 65 m

Topo: Damir Janton(SKOL)
Mjerio: Roman Leopold (SKOL)
Ekipa: Vedran Jalžić (SOŽ)

vrata su se automatski otvorila te nas je dočekala časna sestra s Kosova. Uz malu jezičnu barijeru uspjela nam je reći da će nas uskoro ugostiti časne sestre iz Hrvatske. Susret s njima bio je jako ugodan, lijepo je bilo razgovarati s nekim našim. Iako nismo bili jako daleko od svoje domovine, u Albaniji smo se iz više razloga ipak osjećali kao da smo daleko. Naučili smo nešto o redu karmelićanki, te saznali da mi uopće nismo trebali biti tamo nego u mjestu pored, gdje će nas ugostiti mjesni biskup. U pratnji njegova šofera došli smo do mjesta Vau Dejes, gdje ćemo biti smješteni do kraja našeg boravka. Upoznali smo se s biskupom Lucijanom Avgustinijem koji je studirao nekoliko godina u Zagrebu i tečno govori hrvatski, što nam je znatno olakšalo boravak. Inače, osim albanskog, koji nije ni približno sličan nama znanim jezicima, drugi jezik u Albaniji je talijanski, dok engleski govore rijetki pojedinci. Smjestili su nas u sobe Caritasu, koje su na razini hotelskih soba, imali smo dogovoren doručak i večeru te je sve bilo nama na usluzi.

Sljedećeg jutro odmah smo se zaputiti prema kapelici, koja je bila i glavni motiv našeg dolaska. Pri usponu do nje biskup nam je pričao o

povijesti same kapelice te općenito o tom području te nam pokazao njen interijer. Tom se prilikom razbila naša zabluda, zbog pogrešno prenesenih informacija, da se ulaz u jamu nalazi u podu kapelice. To je naime bio grob prekriven staklom, dok je špilja bila malo niže od kapelice. Ulaz u nju na prvi pogled nije obećavao, a to se pokazalo i točnim jer je špilja duga svega 24 metra, pa smo bili malo razočarani. Špilja se koso spušta prema maloj dvorani koja je i kraj samog objekta. Odmah smo označili ulaz, izradili nacrt i fotografirali ponešto, dok je Vedran zapažio komade ljudske lubanje, vjerojatno upale u špilju s okolnih grobova. Špilju smo nazvali Špela, po albanskoj riječi za špilju.

Nakon istraživanja popili smo pivo s mještanima, a jedan od njih čak nas je i ugostio u svom skromnom domu. Večer smo proveli u Caritasu igrajući stolni nogomet s mještanima. Sljedećeg dana smo u razgovoru s biskupom doznali da neki mještanin zna za ulaz u jednu jamu na brdu iznad samostana te smo s njim krenuli u potragu za njom. Čovjek nas je odveo bez greške do ulaza u jamu, ponešto smo i pričali s njim jer je radio i u Crnoj Gori pa je naučio ponešto jezika

Vedran Jajić

U jami Ščipi

Pogled s Rozafe na grad Skadar

sličnoga našem. Putem nam je pokazivao smjerove gdje je koja država i govorio nam koliko dana hoda ima do koje granice. Kao radnik sve je to prolazio pješice.

Ulaz u jamu izgledao je zanimljivo, prirodna pukotina pregrađena prirodnim mostom. Ulaz je kratak prevjes, pod kojim se silazi na policu stvorenu od guana, odakle se lijevo pružala velika dvorana i vertikala. Cijelu špilju obilježavaju veliki špiljski ukrasi poput stalaktita i stalagmita. Istražili smo dobar dio jame, nacrtali je, fotografirali, ali i ostavili ponešto upitnika za sobom. Dubina jame je 68 metara, dok je dužina 103 metra zbog većeg horizontalnog dijela koji se pruža prema njenoj najdubljoj točki. Tko zna, možda nas put ponovno nanese u Albaniju pa nastavimo istraživanje te jame, ali i mnogih drugih jer su mogućnosti velike, a područje je slabo istraženo. Jamu smo nazvali Ščipi; to je bio naš interni naziv za sve mještane pa nam se učinilo zgodnim tako nazvati i jamu. Večer smo proveli u društvu mladih biskupovih pomoćnika u Vau Dejesu.

Pretposljednji dan u Albaniji upotrijebili smo da malo istražimo okolicu te smo se zaputili prema Nacionalnom parku *Thethi* u albanskom dijelu Prokletija. Usput smo malo razgledali Skadar, grad koji je zapravo velika tržnica; prodaje se ama baš sve, od starih cipela, ovaca, riba, satova, perilica za rublje, do pečenog mesa,

rakije i ponešto suvenira. Primijetili smo da se na malom prostoru zajedno nalaze katedrala, manastir i džamija. Kroz grad prolaze rijeke *Drin* i *Buna*, a iznad grada dominira *Rozafa*, stara utvrda koja je služila za obranu od Turaka. Cesta prema Prokletijama bila je u puno boljem stanju nego što smo očekivali, tek poneka rupa. Stigli smo do sela Boga, te uz pomoć rijetkih mještana pogodili smjer prema NP *Thethi*, no cesta je bila zatvorena zbog radova i snijega na prijevojima. U jednoj smo dolini ostavili kombi te malo planinarili i slikali krasne vrhove pokriven snijegom. Hodali smo sat-dva po jakom suncu i po snijegu preko gležnja. Pošto smo malo pojeli, vratili smo se do grada i usput zaradili kaznu od policije zbog prebrze vožnje. Osim toga su otkrili da nam ne radi svijetlo iznad zadnje registracije, pa su si tako zaradili dnevnicu.

Skrenuli smo još i do obale Skadarskog jezera taman prije zalazak sunca. Osim lijepih vidika vidjeli smo i dosta smeća, što je nažalost i karakteristika većine albanskih predjela koje smo prošli. Posebno su zagađena korita rijeka. Skadarsko jezero je površinom najveće na Balkanskom poluotoku, 370 km². Navečer smo još malo prošetali Skadrom te se vratili u svoje utočište. Posljednjeg jutra u Albaniji pozdravili smo se s biskupom. Na putu do granice s Crnom Gorom razgledali smo tvrđavu Rozafu. U povratku smo još razgledali Budvu, okupali se na

obližnjoj velikoj pješčanoj plaži te doživjeli zanimljivo iskustvo. Naime, dan prije smo hodali po snijegu, a manje od 24 sata poslije brčkali smo se u moru, dosta hladnom, no isplatilo se. Prije prelaska granice još smo zastali u Kotoru, a večer smo proveli u Željkinom društvu u Dubrovniku. Spavali smo gdje smo proveli i prvu noć ekspedicije, u skloništu u Mokošici. Posljednji dan smo brzo nakon jutarnje kave i bez previše zaustavljanja dojurili do Zagreba, umorni od puno provoženih kilometara u malo dana.

Kapa dolje vozaču Vecku, ali i veliko hvala svima koji su nam na razne načine pomogli da

nam putovanje bude što ljepše i ugodnije. Prije svega trebamo zahvaliti Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu za financijsku potporu, HPD-u Sniježnica te veliko hvala HGSS stani- ci Dubrovnik. Iako je kvar na kombiju prilično utjecao na ostvarenje naših planova, ovo nam je putovanje ostalo u lijepom sjećanju, s nadom da ćemo nekom prilikom možda opet istraživati ovu lijepu ali i neobičnu zemlju.

Albania 2014

From the 7th to the 16th of March 2014, five members of SK Ozren Lukić and one member of SO HPD Željezničar went on a speleological expedition near the city of Shkodër in northern Albania. The main goal of the expedition was the exploration of a cave located near the Saint George's church in the town of Hajmel. Two speleological objects were explored and surveyed – the Špela cave and the Ščipi pit. The expedition had the financial support from the Faculty of Mining, Geology and Petroleum Engineering in Zagreb, and the local bishop and Albanian Caritas helped with the logistics in Albania.